

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Líst izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žuajo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12'50
četrletno . . . K 6'30
mesečno . . . K 2'10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 223.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 30. septembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Govor

**dež. posl. dr. V. Kukovca
v štajerskem deželnem zboru dne
28. sept. za podporo ormoškemu
okraju.**

Visoka zbornica! V protest zoper
surove žalitve slovenskega jezika, ki
so se v ti zbornici v njeno sramoto
zgodile pretekli teden, začnem svoja
izvajanja v materinskem jeziku, kate-
remu je v ti zbornici enakopravnost
zakonito zajamčena. (Nemški): Preha-
jajoč k ntemeljivti svojega predloga za
podporo, opomnim, da mi pač ne bode
trebalo opisovati podrobnosti velike
nesreče, katera je zadela 24. jul. t. l.
ormoški okraj, ker mislim, da so spo-
štovani gg. poslanci o tej zadevi že
zadosti poučeni. Da pa označim rev-
ščino kmečkega prebivalstva v ormoški
okolici, bodem pripovedoval jedno epi-
zodo, katero sem doživel pred nekate-
rimi tedni v Ormožu. Neki posestnik
od Velike Nedelje, katerega poznam
že več let, mi je pri opisovanju toče
dne 24. julija kratkomalo rekel: Ako
bi ne imel skrbeti za več nespreskrb-
ljenih otrok, bi šel takoj po toči k
okrajnemu sodišču in bi mu dal vse
ključe z naročilom, naj moje zadolženo
posestvo na javni dražbi proda in vsoto,
ki še po povrnitvi vseh posojil ostane,
razdeli med sosede. Jaz sam bi pa šel
kot delavec v tovarno, da bi mi ni
trebalo več gledati svojega poprej
vzornega a sedaj docela opustošenega
posestva.

Iz mojega, sedaj že tiskanega
predloga vidite, da zahtevam podporo
poleg posestnikov tudi za viničarje in
težake. To pa ne le iz splošnih razlo-
gov pravičnosti, temveč še bolj iz tega
vzroka, ker se viničarja in pogosto
tudi kmečkega težaka v ormoški oko-
lici ne plačuje v gotovem denarju za
njegovo delo; posestnik mu mariveč
prepusti kos njive oz. travnika ali v
lastno obdelovanje ali s siljem vred.
Vremenska nezgoda je torej te ljudi
v isti in še hujši meri zadela kot po-

sestnike in zategadelj bi se jim naj
tudi v jednaki meri naklonila podpora,
četudi niso dobesedno vzeto kmetje.
Ker predlogi, stavljeni tozadevno od
druge strani (slovenskoklerikalne in
nemške. Op. ur.) ne omenjajo onih, ki
nimajo lastnih posestev, z nobeno be-
sedo, smatram za principijelno važno,
da to pripomnim. (Kje je ostal dežel-
nozborski poslanec za te reveže, g. dr.
Korošec? Op. uredn.)

Nekaj besed še o značaju teh
podpor. Država in dežela ne dajeta z
njimi nobenih daril, kakor mislijo oči-
vidno nekateri naivni politiki v našem
deželnem zboru. Kar se darnje na eni
strani, to si nadomesti fiskus na drugi
strani z davki. Država ozir. dežela ne
pomagata državljanom, ki so v sili, iz
človekoljubja, temveč v dobro umeva-
nem lastnem interesu, da žanjeta, kjer
sta sejala. Fiskus ne izpusti nobenega
zasebnega dohodka brez obdačenja, po-
sebnost naklonjenost pri davčnih pred-
pisih pa goji napram posestnikom, ka-
terih pa ne zadevajo samo direktni
državni davki temveč vse mogoče de-
želne, občinske in okrajne doklade
Ako sta torej država in dežela kmetu
desetletja nalagala vse mogoče davke
in stiskala iz njega davčne krone, ne
smeta kmeta tudi tedaj pozabiti, ako
so mu vzele vremenske nezgode kruh.
Zatorej se pa podpora ne sme imeno-
vati nobena miloščina za kmeta. Pod-
pora je kmet s svojimi davki fiskusu
deloma že vnaprej plačal, deloma jo
bode še v pr. hodnjih letih z davki po-
vrnil. Fiskus ima sam interes na tem,
da podpira včasih gospodarsko uničene
posestnike, ako so jih obiskale hude
ujme, saj si na ta način ohrani za bo-
dočnost le prejšnji vir dohodkov. S
tega stališča pametnega prevdarka in
ne čustev ima tudi deželni zbor soditi
o podporah po njmah — in ne samo
soditi temveč tudi odločevati. Gospoda,
vi ne bode iz svojega žepa ničesar
dali ne nemškemu ne slovenskemu
kmetu. Ako dobe ti kako podporo iz
deželnih sredstev, potem se jim da
samo predujem, nobena miloščina in

deželni zbor ne sme tu igrati vloge
bahatega darovalca, poslanci morajo
mariveč opravljati v takih slučajih
službo sodnikovo, kateri mora vestno
razsoditi, če sploh, koliko in na kak
način se da podpora. Gospoda, ako
odobravate ta moja izvajanja, mi tudi
ne morete šteti v zlo, ako očitam
v imenu kmetov v celjskem
okraju, katerih prošnjo za
podporo ste minuli četrtek
mirne duše odklonili, vsem
ljudskim zastopnikom, pdeležnim pri
tej odklonitvi, da so ravnali proti in-
teresom dežele, da, celo izdali so te
interese, kar jim, Sp. Štajerska brez
zadoščenja težko kedaj pozabi.

V smislu poprej navedenih prin-
cipov se mora tedaj pri podelitvi pod-
por skrbno paziti, da doseže podpora
svoj namen, da je cela podpora ak-
cija plodonosna. Žalibog pa je
vlada tozadevno pri lanskim
podporni akciji pokazala jako
malo spretnosti. Zategadelj sma-
tram za svojo dolžnost, da svarim pred
starimi napakami. Lansko leto se je
nvažalo seno iz Pomoranskega in Ni-
zozemskega in sicer take kakovosti, da
je n. pr. vladni komisar v Celju za-
vrnil cele tovarne vozove sena kot ne-
rabljivega. V šmarnskem okraju, pri
Mestinjah, še lahko gospodje danes vi-
dite velike kupe „podpornega“ sena,
katerega noče vzeti noben hudič, ker
ga živina noče žreti, če ga je tudi le
malo med slamo zmešanega. Koliko
tisoč kron pa se je na ta način potra-
tilo! Sladko domače seno pa se je iz-
važalo v Trst! Povrh tega zadene
razdelitev podpore v natu-
ralijah na največje težkoče
Vsled zelo ostrih strankarskih razpo-
rov, ki so nastali zadnje čase tudi v
kmečkih občinah, se ljudje zmi-
raj pogosteje pritožujejo o
pristranski in krivični raz-
delitvi. Ne zastopam s tem nobe-
nega novega lastnega stališča, temveč
spolnjam samo sporočeno mi željo
okrajnega pomožnega odbora v Or-
možu, naj bi se podpore ne dajale v

naturalijah temveč v denarju — to p
na tak način, da bi se nezaupanje
proti organom, ki delijo podpore, čim
najbolj omejilo.

Ne morem svojih izvajanj v ime-
novani podporni zadevi skleniti ne da
bi zavrnil trditve, ki je padla minuli
petek tu iz nemškonacionalnih kro-
gov in ki je vzbudila na Sp. Štajer-
skem največje ogorčenje, namreč, da
smo na Sp. Štajerskem sami berači, ki
deželi ničesar ne damo, zato pa veliko
preveč od dežele dobimo. Skromni g.
posl. Roškar se je čutil žalibog pre-
tekli petek poklicanega, da se je opravi-
čil glede tozadevne izjave g. posl.
Grösswanga. To opravičenje pa
je docela nasprotno sploš-
nemu mišljenju ljudstva na
Sp. Štajerskem. Bilo je prav ne-
potrebno, pravim jaz, kajti resnica je
le, da se je trafil slovenski davčni
denar na Sr. in Zg. Štajerskem, da pa
Slovence dežela na gospodarskem polju
povsod zanemarja. To bodem še pravo-
časno dokazal na podlagi števil iz
letošnjega proračuna. (Nemir in ugo-
varjanje Memcev. Dr. Puchas: To so
sanje!) Žalibog, da to niso sanje, tem-
več čista resnica. Le pogledite v Sa-
vinsko dolino! Po mnenju strokovnjakov
se skupi v ugodnih letih v Savinski
dolini za hmelj do 3 milijone kron. Ali
morda mislite, da država in dežela ne
obdačita po možnosti tega skupička in
da toraj dežela nima nobenega dobička
od njega? In navzlic temu ste toliko
predržni, da zavrnate radi narodne pre-
napetosti podporno zahtevo tega davčno
najmočnejšega dela dežele, katerega je
enkrat zadela nesreča in ki bi vam to
podporo stotero povrnil. (Nemir in ugo-
vori pri Nemcih.) Posl. Grösswang je
trdil, da je bila večina v dežel-
nem zboru proti Slovincem
do pičice nepristranska. Ta
trditev je tako nezaslišana ironija, da
moram omeniti gospodarenje dežele pri
gradnji dež. bolnišnic v Štiftingtalu,
kjer se bode zazidalo in potratilo nad
10 milijonov kron. Toliko se za Slo-
vence ni izdalo v 10 letih. In mi si še

LISTEK.

Križev pot.

Češki spisal I. S. Machar. — Preložil A. S.
Dalje.

Dosedanje stanovanje so odpove-
dali, zložili postelje in spali na slam-
nici. Böhmova je izstopila iz službe, se
odpeljala domov v Šlezijo, da bi vzdig-
nila svojih 800 goldinarjev in dobila
domovnico za možitev, a Prügl se je
pripravljal k zločinu. Žepa mu je rekla:
„Delaj kar hočeš, samo glej, da ne
pride na svetlo!“

In 27. avgusta je odšel Prügl na
kolodvor severne železnice, potem se
vrnil in rekel: „Tista ženska je spodaj.
Pojdi hitro proč in vzemi otroke s
seboj, da bom z njo sam tukaj.“

Prügl se je hitro oblekla, pa
še prej je bil tu njen mož z Böhmovo.

Böhmova ni hotela vstopiti v sobo,
toda Prügl jo je s smehom vlekel v
sobo in ji predstavil svojo ženo kot
sestro. Obe ženi ste spregovorili ne-
koliko besed in Böhmova se je začela
igrati z manjšim otrokom, rekoč, da
ima rada otroke. Na to je Prüglava
odšla.

Vrnila se je čez dve uri. Soseda,
gospa Kandova jo je opozorila, da je
slišala v stanovanju nekakšen ropot.
„Menda se ni obesil vaš mož“, je me-
nila dobrodušno.

Prügl je odprl duri. Bil je brez
suknje in telovnika. Na srajci je imel
sveže krvave madeže. Bil je razburjen.
Žena ga je vprašala po Böhmovi. —
„Spi“, je odgovoril Prügl na kratko.
Ležala je na slamnici. In Prügl ji je
pripovedoval, da jo je davil, da je
hropela, toda umreti ni hotela, radi
tega jo je tolkel tako dolgo z železno
grebljo po sencih, dokler ni bilo po

nji. Potem so hoteli mrliča razsekati,
pa niso mogli radi grozote. Prüglava
je umila pod in skuhala maslo, ki si
ga je prinesla Böhmova s seboj iz
Šlezije.

Na to so pripeljali Jana Prüglava.
Velik človek črnih las in brk, obličje
ne kaže nobene posebne inteligence,
pa tudi ne brutalnosti. Spopolnjuje iz-
povedbo svoje žene. Bedi in revščini
se niso mogli izviti. Začel je objavljati
ženitne ponudbe, da bi od služkinj do-
bival denar. Pripoveduje nekoliko takih
slučajev. Z neko Zambergerjevo je bil
nekoč v gozdu, daleč naokoli ni bilo
nobenega človeka, in tedaj jo je vprašal,
če ima denar s seboj. Zambergerjeva
mu je pokazala denarnico s 50 vinarji.
„Lahko greš domov!“, rekel ji je jezno
Prügl. Služkinja je imela tedaj pri sebi
60 K, ali imela je skrite pod srajco...

Böhmovi se je predstavil kakor
vdovec z dvema otrokoma. Dekle mu

je dalo 50 kron, da poplača z njimi
dolgoce. Ko je prišla iz Šlezije, pri-
čakal jo je na kolodvoru, jo peljal v
kavarno in jo vprašal po denarju. —
Imela je pri sebi samo 17 goldinarjev,
baje dobi šele po svatbi ostali denar.
Prügl je umolknil. Böhmova je potem
rekla, da hoče videti svoj bodoči stan,
in peljal jo je na svoj dom. Ženo je
poslal proč in Böhmova je hotela malo
zadremati, ker na potovanju celo noč
ni spala. Vlegla se je na slamnico na
tleh in Prügl se je vlegel k nji ter ji
je očital, zakaj ni prinesla denarjev.
Dekle je reklo nato: „Ti, tu ni vse v
redu. Ti si ‚Heiratsschwindler‘ in mi
hočeš izvabiti denar.“ In grozila je s
policijo. Prügl se je prestrašil, delalo
se mu je črno pred očmi, začel je služ-
kinjo daviti in jo bil z grebljo, ker ni
hotela „izdihniti“. — —

(Dalje prih.)

naj damo očitati, da se dežela na nas ozira bolj kakor dovoljujejo naši davčni prispevki?

V formalnem oziru protestiram ob sklepu svojega govora najodločnejše v imenu slovenske narodne stranke protipostopanju predsedstva glede slovenskega jezika, in proti nameravanemu napadu na naš slovenski jezik v deželnem zboru. Opozarjam obenem g. deželnega glavarja, da bi uzakonitev nemškega poslovnega jezika nasprotovala cesarski odločbi z dne 28. jun. 1872., ki pravi, da bi ne nasprotovalo je § 19. osnovnih drž. zakonov temveč tudi interesom dežele, ako bi se v narodno-mešanih deželah kakor ste Kranjska in Štajerska, preziralo pri deželno-zborskih razpravah drugi deželni jezik kot nepopolnoma enakopraven. Slovensko ljudstvo zahteva od g. deželnega glavarja, katerega je imenoval cesar, da se pokori izrecno izraženi cesarjevi volji v navedeni določbi glede postopanja s slovenskim kot poslovnim jezikom v deželnem zboru ali pa da izvaja posledice in odstopi, če noče delovati proti interesom dežele. V tem oziru nimate opravka z jedno slovensko politično stranko, temveč z enotnim, celokupnim narodom in tu vam ne bo povdarjanje večine ničesar pomagalo. Končno prosi govornik, da naj zbornica odkaze njegov predlog finančnemu odseku, kar se zgodi.

Slovenski otrok v slovensko šolo.

Dež. posl. dr. Kukovec je vložil včeraj v štaj. deželnem zboru predlog glede poučnega jezika šolskih otrok v ljudskih šolah in predložil sledeči zakonski načrt: 1. V šolskih okoliših, v katerih se nahajajo zasebne ali javne ljudske šole s slovenskim poučnim jezikom in javne ali zasebne ljudske šole z nemškim poučnim jezikom, se smejo otroci samo v tisto šolo sprejeti, katere poučnega jezika so zmožni. 2. Od tega pravila so izzeti oni otroci, katerih stariši ali jerobi dokažejo zelo važne vzroke za potrebo izjeme. O takih prošnjah odloča s pridržano pravico do vzklica okrajni šolski svet. 3. Ta postava stopi s spočetkom onega šolskega leta v veljavo, katero sledi po objavi postave. — Radovedni moremo biti, kako bo nemška večina ta predlog sprejela.

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

Na dnevnem redu včerajšnje 8. seje sta zanimala v prvi vrsti predloga dr. Korošca in Resla za splošno in enako volilno pravico pri volitvah v deželni zbor. Dr. Korošec je govoril razun jednega kratkega stavka samo nemški, ker se mu je pač zdelo potrebno seznaniti zbornico s svojim predlogom. Pričakujemo, da ga bodeta sedaj „Slovenec“ in „Straža“ obsodila zaradi nedoslednosti v boju za pravice slov. jezika v graški deželni zbornici! Govoril je sicer prav klaverno. O spopadih z dr. Kukovcem in njegovemu opravičilu, da so klerikalci govorili že včasih slovenski v deželni zbornici, smo poročali včeraj. Zanimivo je, da bi njegov predlog sploh propadel in se ne bi niti odkazal odseku, ako bi bilo v zbornici več nemških nacijonalcev. „Gr. Tagblatt“ se nad temi marljivimi poslanci zato zelo krega.

Za dr. Korošcem je utemeljeval socialista Resel svoj predlog. Kaj posebno novega ni povedal v prid spl. in enaki vol. pravici v deželne zbore. O njegove-

vem spopadu s klerikalnimi prijatelji pluralne volilne pravice smo že poročali. Zanimiva pa je njegova debata z našimi klerikalci glede obstrukcije v drž. zboru. Ko jim je očitil, da so začeli frivolno obstrukcijo v drž. zboru, so vpili, da se jim je šlo za narodne koristi. Resel je na to konstatiral, da se takrat ni šlo za nobeno slovansko vprašanje temveč za pooblastilni zakon, pri katerem pa je prišlo slovanstvo toliko vpoštev, da so klerikalci pomagali oškodovati slovanske države na Balkanu in široke sloje ljudstva doma, katerim so podražili kruh in meso. Klerikalci so na to trdili, da se jim je šlo za naše kmete, ki so jim bližji kot tujci. (Škoda, da tega vedno ne upoštevajo!) Konečno pa so umolknili. Ako kdo obstruira v Šusteršičevem interesu, je to težko priznati.

Reselov predlog je bil tudi odkazan političnemu odseku.

Konečno se je še oče Kaan kregal, da se potrti za utemeljevanje predlogov preveč časa.

Med predlogi je omenjati dr. Kukovčevega za odpravo bernje in Otterjevega za javno kvalifikacijo učiteljstva spravico ugovoraj.

Drobne politične novice.

Obstrukcija v državnem zboru? Iz Prage vedo poročati nemški listi, da mislijo Čehi odkloniti vsaka pogajanja glede mirnega dela v drž. zboru in odgovoriti nemški obstrukciji v češkem deželnem zboru s češko obstrukcijo v državnem zboru. „Usoda češkega deželnega zbora je usoda notranje politike sploh“, pravi „Venkov“.

Kriza na Ogrskem. Kakor danes vse kaže, pride do vlade neodvisna stranka in sicer brez — koncesij. Neodvisnjaki so že zapustili stališče samostojne banke in se hočejo zadovoljiti s — pripravljalnimi deli za samostojno banko, ne govore več o samostojnem carinskem ozemlju ne o voaških koncesijah: da le pridejo sami h koritu! Zanimive so vesti, ki krožijo o starih liberalcih Tiszove vrste: tem je popolnoma prav, da se neodvisna stranka z zatajenjem vseh svojih programnih točk ubije, potem pa upajo nastopiti njeno zapuščino. In reči se mora, da so nevarnejši ti stari lisjaki, ki sicer niso delali veliko hrupa, zato pa temveč izmzgali s popustljivega Dunaja.

V Vseslovanska korespondenčna pisarna. Ravnatelj petrogr. brzoj. agenture Giers je bil te dni v Sofiji in ga je sprejel v avdijenci tudi kralj Ferdinand. Dognal je, da si bodeta bulg. in ruska koresp. pisarni redno zmenjavali politične vesti. To ima biti začetek vseslovanske koresp. pisarne.

Štajerske novice.

a Kaj vse dr. Korošec v Gradcu požira! Včeraj je napadel socialista Resela, rekoč: „Zaradi dijet Vam je žal, da ne zboruje državni zbor.“ Resel je ogorčeno povdarjal svoje neizmerne osebne žrtve v političnem boju ter zahteval od dr. Korošca pojasnila. Ko ga ni dobil, je dr. Korošcu slovesno zabrusil v obraz besede: Če Vi kot kolega meni očitata hrepenenje po dijetah, tedaj rečem, da je to podlost. Dr. Korošec pa ni vedel kaj na to reči in je — požrl podlost. Menda ima dober želodec!

a Woschnaggov mandat. Deželni glavar je naznanil v včerajšnji seji deželnega zbora, da je posl. Woschnagg konečno odložil mandat. Nove volitve bodo v kratkem.

z Birokratska brezobzirnost. — Štajerski deželni šolski svet je izdal

ukaz št. 3 6502/1 z dne 9. sept. t. l., do vseh uprav okrajn. učit. knjižnic, glasom katerega bi tiste morale vsaj do 5. januarja 1910 sestaviti in dež. šolskemu svetu predložiti popolni inventar okr. učit. knjižnic. Kot vzor, kako se naj ta stvar uredi, je priložena pola. To je orjaško delo! Če je hočete imeti izvršeno, najmite si v to pisarjev ter dajte denarja!

a Nesreče pri streljanju iz možnarjev, pušk, samokresov itd. so pri nas zelo pogoste. Nemški poslanci v štaj. deželnem zboru so sedaj vložili zakonski načrt, po katerem bi se naj tako streljanje samo za zabavo ali proslavo kakih praznikov zelo omejilo. Streljati bi se le smelo proti posebni taksi in dovoljenju občine. Odobravamo.

v Shod „Mladiške zveze“ pri Sv. Lenartu v Slov. g. Bilo je l. 1904. Takrat je gledal Sv. Lenart prvič pri sebi stotine in stotine krepkih navdušenih slovenskih fantov, ki so pod vodstvom Franceta Krambergera zborovali v senci slovenske zastave. Vsa nemškutarija je bila na nogah — a slabotni so bili, proti stoteroglavi množici. Po dolgem času se je imel zopet vršiti v nedeljo dne 26. sept. shod mladiške zveze. Dr. Hohnjec bi imel navduševati fante v cerkvi, Roškar in Žebot pa v krčmi. Žebota ni bilo — šel je baje v Brežice. Prišla sta sicer Hohnjec in Roškar, prišel je Cenčič, kateremu se ni moglo dostaviti sodno povabilo, tudi Bozine ni manjkalo, prišle pa niso one toli željno pričakovane čete fantov. Celih 25 smo jih našli — med njimi še 9 črno oblečenih „fantov“. Nič ni bilo slovenskih zastav, nemškutarji se niso imeli brigati za kaj, še krčmar ni vedel komu bi naj obesil preobilico pečenk. Roškar — in zato si prišel iz Gradca? Nili to glasen memento, da mladina spoznava tvoje — delo in tvoje — zasluge od Wagnitza pa do Sv. Lenarta.

a Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo pri odhodnici g. Dušana Presečkega, ki se je vršila včeraj v rdeči sobi „Nar. doma“ v Celju na predlog g. Karnjovskega 4 K 02 vin. Živeli!

a Celjski pretepi. Pretepi in po boji so že v Celju pred očmi slavne mestne policije na dnevnem redu. V noči od ponedeljka na torek sta se v gostilni Faninger stepla vrtnar Dirnberger in klepar Korber tako hudo, da sta se še na potu iz gostilne obdelavala. Oba sta bila pijana in Dirnberger je v jezi prerezal vrat Korberju in prava sreča je, da mu ni pogodil glavne žile. Ranjeni je curkom krvavel. Dr. Gollitsch mu je nudil prvo pomoč, potem so ga pa prepeljali v bolnišnico. — Nekako ob dveh drugi dan pa sta se sporekla tesar Štefan Pajk in duinar Franc Koštomaj; tekom prepira je Koštomaj vdaril Pajka z nožem tudi precej visoko in mu prerezal dober del vrata. Dirnbergerja in Koštomaja so zaprli.

a V čakalnici je porodila včeraj neka žena, ki je bila namenjena, da se pelje iz Celja v Ljubljano.

a S hleva je padel po noči na nedeljo hlapec Mešič pri trdki Pelle v Celju. Mešič je na hlevu prenočeval in v zaspanosti stopil mimo. Ranil se je hudo in ostal nezavesten.

a Odlikovanje. Nadzornik južne železnice v Trstu Fr. Senica je imenovan cesarskim svetnikom. Odlikovani je Celjan.

v Klub slov. napr. akademikov v Celju ustanovi začetkom meseca vinotoka svojo II. javno ljudsko knjižnico v Laškem trgu. Knjižnica šteje 150 raznovrstnih knjig, večinoma beletristične vsebine. Obenem se obračamo do vseh onih, ki vejo ceniti ljudsko izobraževalno delo, da v kolikor mogoče velikem številu prispe-

vajo bodisi v knjigah, bodisi v denarju za našo III. ljudsko knjižnico, ki jo namerava zopet ustanoviti klub v bližini Celja.

v Iz Žaleca. Na hmeljski razstavi v Brnu l. 1909 so bili odlikovani sledeči spodnještajerski hmeljarji in sicer s I. darilom: g. baron Cnobloch v Šovneku, II. darila: gg. dr. Bergmann, pl. Haupt, Lorber, Antloga, Janič, Apat.

u Napovedani shod v Žalcu se zaradi še vedno živahne hmeljske sezone odloži na nedeljo 10. oktobra. Shod se vrši ob 3. uri pop. v Hodnikovi dvorani. Govorita gg. drž. posl. Roblek in dež. posl. dr. Kukovec. — Preložena sta tudi shoda v Šoštanj in Slovenjgradcu.

o Shod Nar. stranke v Dramljah se zaradi nastalih ovir ne vrši to nedeljo, temveč šele 10. okt. zjutraj po rani maši v stari šoli.

a Iz Šmartna v Rožni dolini V nedeljo, dne 3. oktobra popoldne ob treh je v šoli pouk o čebeloreji. Predaval bode potovalni učitelj gospod Jurančič. Vabljeni ste vsi prijatelji čebelic tudi iz sosednjih far.

z Jesenski meeting v Gradcu. Kakor vsako leto, tako so se tudi letos izkazali slovenski muropoljski posestniki s svojimi konji na graškem teka-lišču. Tu navedemo gg. Marka Slavića, Vekoslava Sagaja, Frana Pušenjaka in Mihaela Kovačiča.

o Sneg je zapadel na zgornještajerskih planinah do 1.300 m v dolino. Gorkota je znašala včeraj in v ponedeljek v Aniški dolini 6° R. No saj tudi pri nas ni bilo mnogo gorkeje.

o Na shodu nemških filologov v Gradcu je naglo umrl dr. Engelmann, profesor na arheološkem inštitutu v Rimu. Zadela ga je kap.

o Ubeglega uradnega slugo mest. davčne blagajne v Gradcu, Franca Raško, je prišla žandarmerija na cesti iz Maribora v Št. Peter. Poneveril je bil 420 kron in pobegnil. Slučajno pa je šel v nedeljo ravno neki graški mestni uradnik iz Maribora v Št. Peter in se je srečal z beguncem. Ta se seveda svidenja ni razveselil, ker je oni takoj pozval žandarmerijo.

Iz Studencev pri Mariboru. Zmešnjavo bi radi napravili Nemci med slovenskimi stariši, a nič jim ne pomaga. Župan Schmuckenschlag kliče po vrsti naše delavce na županski urad, kjer jih zaslišuje. Od vsakega zahteva, naj izjavi, ali hoče za svoje otroke bodisi ceilo nemško ali pa celo slovensko šolo; stariši mu po vrsti odgovarjajo, da zahtevajo slovensko šolo, v kateri se bo učila na podlagi materinščine tudi nemščina. Modri župan Schmuckenschlag pa pravi, da to ne gre, ker takih šol sploh ni! Schmuckenschlag še pač malo ve. Župan, ki je sam nemški privratanec, se je predrznil svetovati slovenskemu delavcu, naj gre domu v svoj kraj, če hoče imeti slovensko šolo. Dotični delavec pa je mnenja, da so Studenci na slovenski zemlji in da ima v občini slovenski domačin več pravice, ko nemški priseljenec. Sploh pa vprašamo c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru, ali je dobil študentski gospod župan Schmuckenschlag to pravico, da nas kliče v urad, kjer hoče izsiliti izjave glede slovenske šole. Pol leta že čakamo potrpežljivo na c. kr. uradno komisijo. Ta komisija naj pride, tam bomo govorili jasno besedo, župan sam pa naj ne vtika svojih rok na tak način v naše šolsko vprašanje.

u Kdo pere v Mozirju Woschnagga? V št. 213. „Nar. D.“ z dne 18. sept. smo pisali o potrdilu, ki ga je dal Woschnaggu mozirski trgovec g. Pevec, v katerem potrdilo se Woschnaggu da izjava, da ni bil član Sokola. Sumničili smo nekako g. Pevca,

kakor da je z Woschnaggom mešetaril. Pisali smo to v onih dneh, ko so nas klerikalni časopisi najbolj drzno sumničili zvez z Woschnaggom in na podlagi svoječasne izjave gosp. Pevca v „Slov. Gosp.“, češ da ni pristaš narodne stranke. Stvar pojasnimo danes v toliko, da na gosp. Pevca ne more pasti sum kaknega narodno nečastnega dejanja, ampak kvečemu očitanje, da je v naglici in, ker ni poznal zahrbtnih namenov Woschnaggovih, prepovršno prepisal dotično izjavo, iz katere je potem koval Woschnagg kapital zase v tem smislu, da je hotel in da hoče še danes z njo dokazati, da sploh nikdar ni bil član mozirskega Sokola. Jasno pa je, da je mogel gosp. Pevce dati izjavo samo za ta čas, kar je on v Mozirju in je on dotično izjavo res tudi tako mislil. Grdo od Woschnagga, da sedaj izjavo v svoje dobro skuša zlorabiti, kar pa se mu seveda vočigled izjavam mnogobrojnih prič izjavljaja. Zaslužena kazen za tako zahrbtno postopanje! Kar se pa tiče izjave gosp. Pevca v „Slov. Gosp.“ smo informirani v tem smislu, da on ni poslal izjave, kakor jo je „Slov. Gosp.“ objavil, ampak da je v dotični izjavi zanikal le, da bi bil kedaj nabijal plakate za kandidate narodne stranke. Izjavo so mu resnicoljubni in častiredni mazači pri „Slov. Gosp. **falzificirali**. Toliko po naših informacijah resnici na ljubo!

a Vinski pridelek na Štajerskem. Nek graški list ceni, da se pridela sedaj na Štajerskem na 34 tisoč hektarjih vinogradov 1 milijon hektolitrov vina.

a Napad na brata. V Mariboru je streljal 18letni izvošček Mierzeslav pl. Novakovsky na svojega brata izvoščeka Edvarda pl. Novakovskega iz revolverja. Jeden strel je zadel Edvarda težko na glavi. Nato si je napadalec pognal sam kroglo v senca. Oba brata so prepeljali v bolnišnico in ni veliko upanja, da bi okrevala.

a V slovenjgraški okolici še vedno razsaja nalezljiva bolezen griža. Ljudje močno mrjejo, skoraj pri vsaki hiši je po več bolnikov. Bolezen že čudno dolgo traja — ali je ukrenilo okr. glavarstvo vse potrebno za njeno zadušenje in omejitve?

a Sitnosti je imel v Črnigori blizu Kotora polkovnik 5. dragonskega regimenta in predsednik komisije za nakupovanje konj v Mariboru, baron Hohenbühel. Mudil se je v Kotoru in ko se je sprehajal — v uniformi — si je slučajno zašel kakih 200 korakov v Črnogoro. Tamošnji vojaki so ga takoj odpeljali pred poveljnika, ki mu je odvzel nad 10.000 K, ki jih je imel za konje. Še le ko se je izkazalo, da se je res zašel, je dobil denar in sabljo nazaj. Poslali so ga nazaj na mejo.

a Promet z avtomobil-omnibusom se bode uvedel na črti iz Maribora v Lučane-Arvež-Ivnica. Vozilo se bode dnevno dvekrat. Ta teden se bode izvedla že ena poskusna vožnja. Neki g. E. Dunst v Mariboru, Koroška cesta št. 41, organizira v to svrhu družbo z omejeno zavezo in si želi, da se interesi udeležijo podjetja.

a Šole za oficirje kavalerijskih brigad bodo tudi letos v svrhu nadaljnega izobraževanja ustanovljene na mnogih mestih. Edna pride tudi v Maribor.

a Sedem novih protestantov je postalo zadnjih 14 dni na Ptuj. Vikar Boehm pa gre sedaj, ko jih je toliko pripeljal na pravo pot, za župnika v Karbice na Nemško Češko.

a Ker je streljal z možnarji bode revež na večne čase 21letni zidar Fr. Mezanič iz Št. Jurja v Slov. goricah. V ponedeljek so obhajali neko ženito-

vanje in Mezanič je pri streljanju zletel ves naboj v obraz. Fant je po obrazu zažgan in z levim očesom najbrž nič ne bo. Dr. Tiplič mu je delil prvo pomoč, potem so ga na odpeljali v graško bolnišnico. Da se naši ljudje še ne izpametujejo!

a Izpred mariborske porote. V Ameriko je hotel 23letni Franc Doberšek iz Poličan. Zato je silil svojega 69 let starega očeta, da mu da 400 kron. Ker starec denarja ni imel, pa bi bil sinu kljub temu rad pomagal, sta zažgala kočo, da dobita zavarovalnino — 1000 kron, ki bi jo morala izplačati vzajemna graška zavarovalnica. 3. avgusta je kočica res scvela. Zavarovalnica je škodo cenila na 718 kron in jih tudi izplačala, dasi je sodiščna komisija rekla, da ni škode čez 440 kron. — Požig je prišel na dan. Sin je šel, mesto v Ameriko, v Maribor v zapor in oče ga je spremljal. Porotniki so obsodili sina na 10 mesecev ječe, očeta pa na 5.

a Iz Slov. Bistrice. Dne 10. okt. priredi „Čitalnica“ v hotelu Avstrija komorno-godbeni večer; svoje sodelovanje so priglasili gci. Ljudmila Schreinerjeva in Olga Serajnikova ter gg. Dom. in Fr. Serajnik. Opozarjamo že sedaj na ta koncert ter pripominjamo, da se vrši v korist ubogih otrok deške in dekliške šole. Podroben vspored se objavi v kratkem.

a Iz Slov. Bistrice. Minulo nedeljo zvečer je padla iz amerikanske gugalnice gđc. Poldi Mejakova tako nesrečno, da so jo nezvestno prenesli v stanovanje; civilni in vojaški zdravnik sta ji dala prvo pomoč ter konstatirala poškodbe na glavi, hrbtu in rokah. Bil bi že skrajni čas, da bi se odpravile te nevarne amerikanske gugalnice, ki utegnejo še sicer čestokrat postati usodna za lahkomišelnino mladino.

a Umrl je v Št. Jurju ob Pesnici kanonik grof Grimaud d' Orsay, star 85 let.

a Telegram iz Ruške kočice. V obližju Ruške kočice se vrši v soboto, dne 2. oktobra poljški lov in na večer istotam „poljški večer“. Planinci, lovci in polharji pridite!

a Iz Žetal. Letina pri nas je bila zelo slaba. Krme ni nič; suša, ogrci in poljske miši so napravile obilo škode. Ljudstvo je obupano in s skrbjo pričakuje zime. Ker je sedaj začelo deževati, ne obeta trgategv nič dobrega. G. poslanec, ki si prišel k nam po glasove, pridi in poglej! Izvoljen biti je lahko, a delovati kot „kmetski“ poslanec, tega menda ni treba, kaj gosp. Vrečko?!

Kranjske novice.

a Gledališka sezona v Ljubljani se otvori v soboto 2. okt. z dramsko noviteto „Revolucijska svatba“ od Michaelisa.

a „Kmečka zveza za ljubljansko okolico“ ima 3. okt. občni zbor v Ljubljani. Poročajo dr. Šusteršič, Povše in Dimnik.

a V Trzinu ustanovijo socialno-demokratske strokovne organizacije konzumno društvo, ker je klerikalni konzum propadel.

a Odvetniška zbornica za Kranjsko je določila za ureditev tekočih pravnih zastopstev pisarne rajnega g. dr. Iv. Mil. Hribarja g. dr. Fran Novaka, odv. v Ljubljani.

a „Liberalne gostaje“ imenuje „Slovenec“ narodno-napredne poslance v deželni zbor. Klerikalni poslanec Demšar se je spozabil celo tako daleč, da se je v zbornici dejansko lotil naprednega poslanca dr. Novaka. Lepi časi kulture in svobode nastajajo pod klerikalno egido na Kranjskem. K podobnim „izlivom“ višje klerikalne kul-

ture svoje ovčice prav pridno vzgaja „Slovenec“. Vrlo naprej!

Koroške novice.

a Poliomyelitis se je pokazala že tudi na Koroškem. V Celovcu se je pojavilo že šest slučajev te čudne bolezni. K sreči so le manj nevarni slučajji.

a Rimski kamen so našli pri prenovljenju cerkve v Št. Lenartu pri Beljaku. Kamen je del starega sarkofaga.

a Huda nesreča se je pripetila v Št. Rupertu pri Celovcu. Petletni otrok nekega poštnega uradnika je v trenutku, ko ga ni nihče nadzoroval izpil nekoliko lužne esence in se je zelo poškodoval.

Primorske novice.

a Sliče od volitev na Goriškem. Žaga je edina občina na Goriškem, kjer je bilo oddanih 94 naprednih in noben klerikalni glas, a ni nobene občine, kjer bi ne bilo vsaj nekaj naprednih glasov. — V Černicah pa je neki kmečki volilec, ko je oddal svoj glas, se prekrizal in začel moliti očenaš. Si je pač k srcu vzel pridigo, v kateri se mu je reklo, da se gre za vero, za Kristusa. — V Kalu je v nedeljo duhovnik pridigal, da kdor voli liberalne kandidate, voli proti Kristusu. — V Kojskem je vzkliknil duhovnik v pridigi, ko je priporočal „krščanske kandidate“: „Naši so za Kristusa, oni za hudiča!“ — V Šmarjah je neki kapucin pridigal, da so poslanci, ki jih izvolijo liberalci, barabe. — Kakor pri nas na Štajerskem! „Ne zavednost, ampak podkupovanje in terorizem ter zloraba vere in cerkve, to je dalo klerikalni stranki toliko glasov“ — pravilno pravi „Soča“.

a Umrl je v Gorici grof Anton Attems, vpokojeni namestniški svetnik i. t. d., star 90 let. Pokojni je oče g. grofa Attemsa, dvornega svetnika v Gorici. Grof Anton Attems je bil rojen v Sv. Križu na Vipavskem. Pokopljejo ga v Moši.

a Prva jugoslovanska kolesarska dirka minulo nedeljo iz Ljubljane v Trst je bolje uspela kakor se je pričakovalo. Prvi je bil na mestu g. Milan Meniga, član kol. dr. „Orao“ iz Zagreba (3 ure 11 min. 15 sek.), drugi g. Fran Gregl, član kol. kluba „Sokol“ iz Zagreba (3 ure 11 min. 16 sek.), tretji Josip Benko, član kol. dr. „Balkan“ iz Trsta (3 ure 16 min. 35 sek.)

a V Rojano pri Trstu je v starosti 79 let umrla ga Josipina Pertot mati nadučitelja in mestnega svetovalca g. Josipa Pertota.

a Tečaj za poročnike in pomorske kapitane. Upisovanja v kurz za kandidate, ki se hočejo usposobiti kakor poročniki in pomorski kapitani za dolge vožnje, pričnejo dne 25. sept. 1909 na ravnateljstvu navtične sekcije trgov. in pomorske akademije v Trstu, Ponk v omenjenemu kurzu prične dne 5 oktobra 1909. Kandidatom, ki niso iz Trsta, podeli naučno ministerstvo podpore, za katere je razpisan natečaj.

Woschnagg contra Aistrich.

Dovolj se je že pisalo o tej zanimivi aferi, videli smo vso revščino spodnještajerskega nemštva, a da je bil Hans Woschnagg nekdanj res Slovenec in sokol, bo pokazala današnja obravnava! Ne vemo sicer za izid, ali kakor sedaj stoje stvari, ni drugače možno, kakor da je Aistrich oproščen — ker Woschnagg je bil po kombiniranih izpovedih raznih prič res — sokol in Slovenec.

Danes ob devetih je počela obravnava. Predsednik in sodnik je svetnik Kočevar, tožitelja Woschnagga, ki ni

navzoč, zastopa dr. Mravlagg, a tožnega Aistricha dr. Hrašovec. — Po običajnih formalnostih vstopi Aistrich meni nič, tebi nič, ležerno, kot da se ga zadeva ne tika, v dvorano. Prostor za poslušalce je poln. Pri vstopu Slovenca, dalje proč Nemci; Slovencev je bilo sicer malo. — Prečita se obtožba in zadevna pisma, o katerih se je v javnosti že razpravljalo. Aistrich hoče dokazati, da je Hans Woschnagg bil Slovenec — sokol, da je javno nastopal in plačeval prispevke. — V pismih trdijo Celjani Mörtl, dr. Fritz Zanger in dr. Jesenko ravno nasprotno ter navajajo nekatere „dokaze“, ki bi naj prepričali, da je Aistrichova trditev laž.

Predsednik čita pismo nekega oseškega Sokola, da še le obstaja društvo od 1896. leta in da Woschnagg torej ni bil nikoli hrvatski sokol. G. Rudolf Pevce pa je tudi potrdil, da Woschnagg ni bil nikoli sokol (Glej pozneje! Op. por.) Pač pa pove predsednik, da Woschnagg sam pravi, da se je udeležil izleta, ali bolje, da je bil navzoč. To pripustita tudi stari Woschnagg in dr. Jesenko. Dr. Mravlagg trdi, da je Woschnagg Nemec bil in bo, da je „Wiederoberer von Schönstein“. Predsednik čita, da je bil Woschnagg svoj čas „im windischen Lager“ in da je njegova preteklost slovenska. (Neki debel nemškutar se oglasi vzadi: 's ist nicht wahr. Predsednik opominja.)

Kot prva priča nastopi učitelj I v a n K r a m a r z Vranskega. Pokojni Vrankovič je bil leta 1886 blagajnik in tajnik mozirskega sokola, pa je pričel prositi, naj gre v Šoštanj mesto njegovega pobirata udnino. Nekateri so dolgovali za 3—4 leta, ker takrat se ni tako točno poslovalo, kakor danes. Vrankovič je napravil imenik, a Kramar je pobiral. Ker je bil pri nekaterih na domu, je vpisoval prispevke s tinto, druge pa, ki jih je naletel na cesti, je vpisoval s svinčnikom. Tudi Woschnagga. Dolžili so nekateri Kramarja, da je to še le pozneje pripisal, a to je neresnica. (To konstatira predsednik pozneje! Op. por.) — Kramar je bil ta čas učiteljskičnik in domači učitelj pri Vošnjakovih. „Kje je današnjega Hansa dobil, da je terjal od njega udnino, priča neve.“ Dobra sta si bila zelo, tako da sta se tikala. Tega je že 23 let.

28. junija 1909 je prišel Woschnagg k njemu osebo in ga je prosil, naj z ozirom na tožbo, (ki je že tekla. Op. por.) za božjo voljo nič ne izpove o njegovem sokolstvu in slovenstvu. Govorila sta s Kramarjem zelo resno in sta se hladno ločila, ko je ta povedal, da bo pričal vse kakor se spominja. Pozneje (ko je radi mandata Woschnaggu že voda v grlo tekla) ga je še v enem pismu rotil, naj mu pove, če bires bilo mogoče, da bi on prisegel. Ko je bil Woschnagg pri Kramarju, mu je ta rekel: No pa poglediva v notes, da vidiva pisavo, a oni mu je žurno in razburjeno govoril: „A, lass nur; wenn du das dem Dr. Hrašovec geschrieben hast, dann muss ich mein Mandat niederlegen!“ Pismo Woschnaggovo, ki ga je pričal Kramar čital, je zelo razburjeno a vendar ljubeznjivo. Nagovarja pričo: Lieber Jugendfreund!

Kramar govori nadalje o zanimivi rodovini Vošnjakovih. On je bil kot domači učitelj skoro vsak dan tam (v počitnicah) in je spoznal čudne razmere. Trdi še ponovno, da sta bila Ivan Vošnjak in Hans Woschnagg oba sokola. On ve, daste se starejši dve sestri današnjega tožitelja pisale obe „Vošnjak“ — Zofija in Terezija, mlajša, Fani, je pa bila že nemško vpisana, kajti takrat se je že bil začel proces preobrata vršiti v Vošnjakovih hiši. Ko je bil Hans Woschnagg v Mariboru „Feldwebel“ je občeval vedno s slovenski dijaki in prepeval navdušeno slovenske pesmi. S Kramarjem je govoril vedno slovenski, a v internacionalnem društvu „Liederkrantz“ v Šoštanju je bil tudi Kramar nekoliko časa, saj se je tudi slovensko pelo. To bi ne bil dokaz Woschnaggovega nemštva.

Predsednik pove, da je pisava v notesu najmanj 20 let stara in da

ni mogoče, da bi jo bil falzificiral Kramar pozneje. Takrat pa tudi ne, saj ni vedel, kaka pravda bo iz tega.

Dr. Mravlag pravi, da trdijo vino-tržec Stander, knjigovodja Mantschka in Fritz Hummer v Celju, da je Hans kot vojak le z Nemci občeval.

Franc Hernaus, vpok. naduč. v Celju, je Nemec in je videl Mukija na slavnosti, ne ve pa so li bili tudi drugi Nemci vmes. On ni videl nikogar.

Rud. Pevec, trg. v Mozirju, prekliča svoje potrdilo, da Muki ni bil nikdar Sokol, in pravi, da mu ga je dal le za ono dobo, kar pomni on, in ga je sestavil v naglici, ker sta silila vanj Woschnagg in Alojz Goričar. (Razburjenost).

Janez Klemenak, sodar v Mozirju, trdi, da so mu znanci rekli: to je Muki Vošnjak, ki je bil torej Sokol.

Gostilničarja Tajnika (Basista) izpoved se čita: Pravi, da je Hans Woschnagg prišel v gostilno kot Sokol.

Jakob Volk, krojač v Šoštanj, je videl Hansa kot Sokola, samo da so ti nosili takrat sive klobuke. Hans jih je sprejemal. Bratranec Ivan je naročil dve sokolski obleki.

Franca Rajšterja, hotelirja v Šoštanju ni.

Jožef Prislan, pos. v Braslovčah, je bil tudi v Šoštanju, in prijatelji so mu kazali Mukija kot Sokola. Bil je torej navzoč in v gostilni pri Basistu je rajni Vrankovič predstavljaj Mukija kot Sokola in drugi so mu čestitali in napivali. (Smeh).

Marija Kuhar, posestnica v Šoštanju, mora zaradi slabosti sedeti. Ne ve več, če je bil Muki Sokol, a videla ga je tam stati. Trdi, da so bili stari vsi bolj Slovenci.

Ana Legart, perica v Celju, je na originalen in smešen način pripovedovala, da so drugi ljudje rekli: „Jej, Muki je pa fest!“ Njega samega ni videla, ker je vse Sokole gledala. Nazadnje je zahtevala pričinno in se hndovala, da ni utegnila doma delati zaradi te tožbe.

A. Dreo, upokojeni orožnik v Celju, je kot 11 letni fant videl Mukija kot Sokola. Ivanov mlajši brat Maks je morda bil bolj nemškutarski in si nista bila z Mukijem prav dobra. Maks je rekel Dreetu: Pass auf, der Muki kommt.

Dr. Hans Lichtenegger, zdravnik v Šoštanju, se spominja na izlet, a o Sokolih ne ve nič. Pravi, da je bil Woschnagg vedno značaj in da ne bi imel vzroka odpasti od Slovencev, kajti tudi pri njih bi bil lahko zlezel kvišku. Dr. Lichtenegger trdi, da so se od početka vsi pisali „Woschnagg“ in da so nekateri šele potem izpremenili svoje ime.

Aistrich trdi da se je Spodštajerskem sploh vsepovprek z imeni svojevredno ravnilo.

Nadaljevanje poročila o dopold. razpravi jutri. Danes popoldne ob 3. se je razprava nadaljevala.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz štajerskega deželnega zbora.

v Gradec, 30. sept. Današnja seja se je izvršila popolnoma mirno. Soc. dr. Schacherl je utemeljeval svoj predlog o spremembi deželnega reda, posl. Jodlbauer za odpravo žitnih carin, prost uvoz mesa in trgovske pogodbe, nemški klerikalci pa so govorili o cestnih zadevah. Dr. Kukovec je vložil predlog za dež. podporo 2 tisoč kron pletarski šoli pri Sv. Barbari pod Ptujem.

v Gradec, 30. sept. V današnji seji vseh klubovih načelnikov se je sklenilo podariti rodbini Renner, ki dela sedaj izbornou uspevajoče vzlete s prvim avstr. vodljivim zrakoplovom Estaric I. na jesenskem sejmu v Gradcu, iz deželnih sredstev častno darilo 2 tisoč kron.

Hmeljski trg v Norimberku.

v Norimberk, 30. sept. Dovož 300 bal, promet 300 bal. Cene so zelo trdne in se počasi dvigajo. Plačevalo se je od 198—246 K za 50 kg.

Hmeljski trg v Žatcu.

v Žatec, 30. sept. Promet majhen, vendar se cene držijo. Tendencia izrecno trdna. Plačevalo se je od 215—255 kron za 50 kg.

Razpusta državnega zbora ne bo. — „Bodoči mož“.

z Praga, 30. septembra. „Prager Tagblatt“ poroča, da bo državni zbor najbrž sklican kasneje kakor se napoveduje (19. ali 20. okt.). Vlada seveda pričakuje, da ne bode mogoče z državnim zborom prav tako ničesar delati kot s češkim deželnim zborom. Dočim pa je prevladovalo mnenje, da treba potem državni zbor razpustiti, se misli danes le na odgojenje, ker bi nove volitve itak samo ojačile radikalne vrste. Državne potrebe pa si v slučaju odgojenja misli vlada dovoliti s pomočjo § 14. Eventualni naslednik barona Bienenrtha bi bil sedanji minister za notranje zadeve, baron Haerdtl (I). — (V kolikor so to le pobožne želje Nemcev, je danes še težko reči. Op. ur.)

Odprava smrtnih obsodb na Ruskem.

a Praga, 30. sept. V bodočem zasedanju ruske dume pride tudi vprašanje smrtnih obsodb na Ruskem in se bode predlagala odprava te kazni. L. 1908 se je izreklo na Ruskem 2569 smrtnih obsodb, tako da je bilo na vsak dan 7 slučajev.

Dopisi.

v Iz Ptuja. Komaj je preteklo 14 dni, kar je prvič nastopil „Ptujski sokol“ in pokazal, da dela pridno in kolikor je v njegovi močeh poskuša rešiti kakor najboljšje svojo veliko nalogo. V nedeljo dne 26. tm. pa smo zopet imeli priliko občudovati te navdušene napredne delavce in tokrat v njihovih rudečih srajcah in s čepico na glavi. Kakor hitro se je pokazal kateri „Sokol“ na ulici so bili naši — za slovenskega kmeta tako skrbni — Ptujčani pri oknih in med vežnimi durmi, vendar pa moramo omeniti v njih pohvalo, da so bili popolnoma mirni. Zakaj, to vemo pač vsi dobro: tudi ti se bodo morali privaditi sčasoma na rudeče srajce, kakor so se i drugi. Akoravno se je ravno proti času odhoda vtila ploha, so se vendar zbrali naši čili telovadci polnoštevilno v gostilni gosp. Zupančiča. Kmalu se je zbralo mnogo občinstva pred zbirališčem. Vreme nam je postalo milo, sonce je posinilo in čila vrsta je čvrsto korakala na veselični prostor k g. Bračiču. Že med potoma so obsipale naše vrle okoličanke to krepko vrsto navdušenih telovadcev s cvetlicami in pred veselničnim prostorom jih je sprejel tamburaški zbor in tamkajšnje občinstvo. Po igri, katero so igrali tamošnji diletantje prav dobro, so nastopili telovadci. Tla so bila sicer mokra, vendar so se proste vaje izvajale dobro in žele zasluženo odobravanje. Ko pa so prišle vaje na orodju na vrsto ni bilo priznavanja in ploskanja skoraj konca. In to popolnoma upravičeno. Kdor je videl te čile „Sokole“ kako sigurno so se kretali na orodju, kake dobro izvajali vaje, ki so za naš mladi „Sokol“ dovolj težke, se je moral čuditi, posebno če se pomisli, da še niti nima svoje telovadnice in se mora vaditi na dvorišču kjer še je vrh tega odvisen od vremena. — V tem oziru bi se moralo pač kmalu nekaj ukreniti in pozivljamo naše vodilne kroge, da obrnejo temu svojo pozornost! Celi vihar odobravanja pa je vzbujal br. Korošak s svojimi vajami, ki je prihitel od daleč in pripomogel veliko s svojo izurjenostjo k lepo uspelemu nastopu. „Nazdar!“

Med burnim ovacijami je zapustil že skoraj v mraku „Sokol“ telovadišče. Ko še smo vzeli slovo od k vojakom

odhajajočega brata Krefta, kateremu na pot so prav lepo zapeli bratje telovadci par pesmic in se malo pozabavali, je odkorakal zopet v vrstah naš čili „Sokol“ nazaj proti mestu. Naši javnosti pa je pokazal, da si je svest svoje velike naloge, da dela vstrajno, da je napredoval celo že od svojega prvega nastopa. Pozna se pa tudi, da je dobil v svojem novoizvoljenem starosti br. dr. Ferencu agilnega moža. Naprej tako po začrtanimi poti, brez ozira na desno in levo, naprej do cilja — do zmage. Nazdar!

Tržne cene.

29. septembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Tendencia je bila danes mirna in promet skromen. Rž je mirna, ječmen enako, oves miren, koruza pa je bila dobra in 5 vin. višja.

Sladkor. Trst, 29. septembra: Centrifuga Pilés prompt K 32 do K 33 za november-marec K 30³/₄ do K 31³/₈. Tendencia trdna.

Budimpešta, 28. sept. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 146 do 148 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 27.516 komadov. Prignano 498 komadov, odgnano 186. Ostalo torej 27.828 komadov. Tendencia živahna.

Budimpešta, 29. sept. Pšenica za oktober K 14.04, pšenica za april K 14.04, rž za oktober K 9.55, rž za april K 9.95, oves za oktober K 7.38, oves za april K 7.61, koruza za september K —, koruza za maj K 7.—.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti zmerno, tendencia trdna, prometa 35.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 2¹/₂ vin. cenejša. Drugo mirneje. Vreme: oblačno.

Po svetu.

v Turčija je dovolila Bolgariji, da sme svoje turške trgovske agencije po- višati v konzulate.

v Begunci iz Črnogore, eden major, neki drugi oficir, eden podoficir in trije vojaki, so se javili v Turčiji in prosili za vsprejem v vojsko (?)

v Španska vojska stane do sedaj 950 milijonov pezet. Muley Hafid je španskemu poslanstvu v Tangerju povedal, da si naj Španci nikari ne mislijo, da bi jim Maročani vrnil le eno pezeto.

Roparji v Nemčiji. Ni še bilo tedna, da se ne bi čitalo o roparskih napadih ali celo umorih v Nemčiji. Priljubljena specialiteta je tudi napad na brzovlake. Včeraj je v Küstrinu napadel neki zakrinkani ropar tri potnike, a si je kmalu premislil in brez sledi ušel. To je kulturna in civilizirana Nemčija, v kateri mrgoli divjaštva in roparstva, ki si pa ne more pomagati proti njemu.

v Za kolero je zbolel v Berlinu tovarniški delavec Bessel.

v Justična straža na Dunaju ob- stoji baje večinoma iz čeških vojakov

ali pa drugih takih, ki so nemščine prav malo zmožni. Odvetniki zahtevajo nadomestitev teh z drugimi — nemškimi.

v Vojak dveh držav je neki Maus v Parizu, katerega starši so pristojni v Nemčiji. On je odslužil v Nemčiji pri pešcih tri leta, a ko je prišel v Pariz so mu povedali, da je tudi v francoskih zapisnikih in da mora med vojake. Ta slučaj pa ni edini. Na Dunaju je na primer pred leti služil mož, ki je že bil odslužil v bavarski vojski, to pa za to, ker je Bavarska trdila, da je Nemec, Avstrija pa, da je Avstrijec

En-gros trgovina s hišo

se proda. Letni promet čez K 500.000 z malimi režijami. Zadostuje K 10.000 gotovine, ostanek po dogovoru. 475 6-2 Kje, pove upravnistvo tega lista.

Solicitatorja

sprejme

dr. R. Pipuš,
odvetnik v Mariboru.

468 3-3

Sukna

in modno
blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian
tvornica za sukno

v Humpolcu
na Češkem.

— Vzorci franko. —

Notar dr. Jos. Barle v
Kozjem sprejme
stenografa
(stenografino),
ki je večš strojepisja.

ZVEZNA TRGOVINA

najstarejša slovenska trgovina s pa-
pirjem in risalnim orodjem
Rotov. ul. 2 v Celju Rotov. ul. 2

1909—10 1909—10

Ugodna prilika za nakup
šolskih knjig in zvezkov
Vsak dan od 7. ure zjutraj do 7. ure
zvečer.

Veda sl. šol. mladine:

SEZNAM:

Koprivnik, začetnica II. — IV. berilo
Černivec, računica I. — III.
Brinar, čitanka.
Lautar, računica I. — III.
Končnik, slovnica.
Levec, slov. pravopis.
Schreiner-Bezjak, nemška vad-
nica I. — III.
Schreiner-Bezjak, sl. jez. I. — V.
Schuster, zgodbe.
Panholzer, velike in male zgodbe.
Močnik, računica I. — III. stop.,
kakor tudi vse druge navedene
šolske knjige.

Šolske zvezke

po starem in novem predpisu šol-
skega sveta.

Ekspedicija vsak dan ob 6. uri zvečer.

K množičnemu obisku vabi

Zvezna trgovina v Celju.